

Henk Winkelman

Kennis delen MET HET OOG OP bredere oriëntatie

Hoe kun je als vmbo-school zorgen voor een goede oriëntatie op techniek en technologie, terwijl je zelf geen technische profielen aanbiedt? STO-regio Gorinchem en Altena organiseerde een kennisdelingssessie voor docenten, decanen en schoolleiders uit de regio.

In de huidige fase van het programma Sterk Techniekonderwijs is het streven dat élke vmbo-leerling, ongeacht profiel, leerjaar of leerweg, in aanraking komt met techniek en technologie. Maar hoe organiseer je dat als je zelf geen technisch aanbod in huis hebt? Het ligt voor de hand om het antwoord te zoeken bij LOB-activiteiten. Op verzoek van directeuren van elf zogenaamde 'techniekverwante' scholen organiseerde projectleider Henk Winkelman een kennisdelingssessie om interessante mogelijkheden te verkennen.

Techniek binnen LOB

De doelen van het programma Sterk Techniekonderwijs (STO) kennen veel overlap met de landelijke plannen voor het beroepsgerichte vmbo.
"Sterkere integratie van praktijkleren, verbeterde doorstroom naar het mbo en meer samenwerking met het bedrijfsleven passen één op één bij de activiteiten van onze STO-regio", merkt Henk op. "Daarmee groeit ook het belang van loopbaanoriëntatie en -begeleiding, LOB." Lenie van Lieverloo, programmaleider van de STO-regio, ziet veel kansen voor de techniekverwante scholen om leerlingen te interesseren voor techniek en technologie, zeker met het oog op doorstroom naar banen op mbo4-niveau. "Het bedrijfsleven in onze regio staat om hen te springen!"

Voor techniekverwante scholen is het zaak manieren te vinden om techniek en technologie een vaste plek te geven in hun LOB-programma. Keynote spreker Nick Tulling uit STO-regio Noordoost-Brabant benadrukt het belang van ontdekken wie je bent, wat je wil en kan en wat er bij je past. "Veel leerlingen en studenten kiezen gewoon wat hun vrienden doen. Ze lopen liever stage bij de buurman of een familielid dan bewust te zoeken naar stageplekken waar ze hun eigen talenten en interesse kunnen ontdekken."

Haakjes voor gesprek

Om jongeren daarover met elkaar in gesprek te laten gaan, ontwikkelde Nick Tulling samen met Evelien van Loon van Brokko Games een spel met gesprekskaarten. Het spel richt zich op keuzemomenten in de vo-schoolloopbaan (zoals de profielkeuze en de keuze voor een vervolgopleiding) en het ontdekken van talenten, competenties en drijfveren, los van of een school zelf techniek aanbiedt. De vragen op de kaartjes bieden mooie haakjes voor (feedback)gesprekken tussen leerlingen, die zo gaandeweg kunnen ontdekken of techniek wellicht iets voor ze is.

> Leerlingen moeten op stage hun eigen talenten en interesses kunnen ontdekken.

Een goede vervolgkeuze maken is een eerste stap. Daarna volgt de overstap naar het (technisch) mbo. "Bij studenten die stoppen in het eerste jaar van de mbo-opleiding is er vaak iets misgegaan in de *onboarding*", meent Nick Tulling. "Ook van technische bedrijven vraagt het een andere aanpak om nieuwe generaties te binden. Niet 'Waarom wil je bij ons werken en wat zijn jouw goede en slechte eigenschappen?', maar 'Dit is wat wij als bedrijf doen en dit is wat we willen doen, zodat jij je verder kunt ontwikkelen.'"

Verrassingsberoep

Een praktijkvoorbeeld uit de eigen regio van hoe leerlingen zich kunnen oriënteren op een (technische) vervolgopleiding komt van het Calvijn College, met de gemengde en theoretische leerweg, (techniek) havo en atheneum. De school ontwikkelde een eigen variant van het beroepenfestival On Stage: oud-leerlingen verzorgen oriëntaties op zo'n twintig beroepen, waaronder beroepen in de techniek. In drie rondes tafelgesprekken van een kwartier presenteren ze in beroepskleding hun beroep en beantwoorden ze vragen van leerlingen. Leerlingen kiezen vooraf twee beroepen en krijgen één 'verrassingsberoep', en noteren de informatie over het beroep en de voorbereidende opleiding in een paspoort.
Tip van een collega-school: 'Organiseer het 's avonds met ouders erbij. Dat levert extra dynamiek op én een positief beeld van de school!'
Het Willem van Oranje College, eveneens een brede scholengemeenschap maar mét techniek, licht hun doorlopende LOB-lijn van leerjaar 1 naar 4 toe, met onder meer praktische profieloriëntatie-lessen in de onderbouw, bedrijfsbezoeken, stages, infomarkten en bezoeken aan het mbo. Bijzonder: in leerjaar 1 en 2 volgen álle leerlingen van de school samen vier weken techniek.

Passend maken

Aan verschillende praattafels wordt duidelijk dat de techniekverwante scholen verschillen in hun mogelijkheden en focus op techniek. Desondanks ervaren de aanwezigen de ontmoeting met elkaar als bijzonder waardevol. "Je kunt direct vragen stellen als een aanpak je aanspreekt, zodat je die passend kunt maken voor je eigen situatie", zegt een deelnemer. "Je krijgt bovendien praktische tips, bijvoorbeeld over mogelijke subsidies of over het koppelen van activiteiten aan een projectweek." De deelnemers keren tevreden huiswaarts, net als Henk Winkelman, die al vooruitblikt naar de volgende editie van de kennisdelingssessie: "Dan verwelkomen we graag ook deelnemers vanuit het mbo en het bedrijfsleven."